

Alojzy Lemański

KOMUNIKAT O DZIAŁALNOŚCI KOMISJI FILOZOFII I SOCJOLOGII
BYDGOSKIEGO TOWARZYSTWA NAUKOWEGO W LATACH 1969 - 1974

Komisja Filozofii i Socjologii BTN istnieje zaledwie kilka lat. Oficjalne powołanie i ukonstytuowanie jej nastąpiło 20 grudnia 1969 r. Skład osobowy Komisji w chwili jej założenia wynosił 9 osób. Obecnie liczy ona 22 członków i 5 kandydatów.

W okresie 5-letniej działalności członkowie Komisji pracowali i przedstawili na zebraniach, posiedzeniach i sesjach następujące referaty naukowe:

Henryk Bednarski: Rola i pozycja społeczna służby rolnej społeczności wiejskiej w województwie bydgoskim; Kulturotwórczy wpływ szkoły na środowisko; Przemiany społecznej roli inteligencji wiejskiej w okresie XXX-lecia Polski Ludowej,

Eugeniusz Bielicki: Wpływ mężczyzn jako czynnika kryminogennego w ogólnej etiologii przestępczości kobiet,

Marian Borzestewski: Podstawowe problemy zachodnioeuropejskiej integracji gospodarczej,

Edmund Fryckowski: Stosunek Jana Śniadeckiego do religii; Średnie szkoły ogólnokształcące miasta Bydgoszczy w latach 1920-1970; Stan i perspektywy rozwoju przedszkoli i szkolnictwa podstawowego w Bydgoszczy; Stan i perspektywy rozwoju średniego szkolnictwa ogólnokształcącego w Bydgoszczy,

Krystyna Kwaśniewska: Ekonomia kształcenia zawodowego na podstawie województwa bydgoskiego; Stan i perspektywy rozwoju szkolnictwa wyższego w Bydgoszczy,

Alojzy Lemański: Z problematyki upowszechniania sztuki w szkołach podstawowych i placówkach kulturalnych /na podstawie badań w mieście Bydgoszczy i powiecie bydgoskim/,

Henryk Machel: Przestępczość młodocianych mężczyzn na

terenie miasta Bydgoszczy w latach 1964 - 1968 w świetle statystyki więziennej; Wpływ grupy nieformalnej na przestępczość młodocianych; Społeczne uwarunkowania przestępczości młodocianych mężczyzn w mieście Bydgoszczy,

Bolesław Maroszek: Rozwój ekonomiczny a przestępczość młodzieży; Wyniki badań nad przestępczością młodocianych w wybranych krajach Europy,

Franciszek Mleczek: Zadania nauk społecznych w dobie rewolucji naukowo-technicznej oraz w świetle Wytocznych na VI Zjazd PZPR,

Jerzy Sawicki: Lenin o teoretycznych przesłankach rewizjonizmu,

Karol Sienkiewicz: Procesy demograficzne w województwie bydgoskim w latach 1954-1970,

Henryk Skibiński: Socjologiczna koncepcja sekty religijnej; Intensywność propagandy świadków Jehowy i problemy jej skuteczności.

Zbigniew Sufin: Planowanie i propagowanie badań społecznych,

Janusz Sztumski: Sprawozdanie z podróży naukowej na Bliski Wschód; Zagadnienia teorii poznania,

Zygmunt Wiatrowski: Problem świadomości w ujęciu Lenina,

Seweryn Żurawski: Teoria systemów.

W omawianym okresie Komisja przygotowała i oddała do druku następujące prace samodzielne:

Henryk Bednarki: "Aspiracje zawodowe uczniów szkół podstawowych", Poznań - Bydgoszcz 1971, s. 123 tab. 43, wykresów 6, streszczenie angielskie,

Krystyna Kwaśniewska: Polityka kształtowania szkolnictwa zawodowego w województwie bydgoskim, Warszawa - Poznań 1974, s. 93,

Janusz Sztumski: Problemy socjologii przemysłu, Warszawa - Poznań 1972, s. 122, tabel 23, wykresy 2, streszczenie angielskie.

Poza tym Komisja opublikowała 4 zbiorowe prace naukowe /ostatnie w druku/, w których 15 autorów przedstawiło 32 artykuły stanowiące część obszerniejszych rozpraw, względnie sprawozdania lub uogólnienia z prowadzonych badań.

Prace Komisji Filozofii i Socjologii, I, red.: prof. dr hab. Janusz Sztumski, Poznań - Bydgoszcz 1972, streszczenie angielskie;

Henryk Bednarski: - "Nauka szkolna a działalność zawodowa" /Opinie absolwentów średnich szkół rolniczych województwa bydgoskiego/. W artykule tym zostały przedstawione problemy związane z pracą różnych specjalistów rolnictwa /tzw. służby rolnej/ na wsi, a przede wszystkim stopień przygotowania do pracy zawodowej i społecznej na wsi absolwentów średnich szkół rolniczych,

Edmund Fryckowski: "Antyklerykalizm Jana Śniadeckiego". Autor ukazuje jedną z najistotniejszych cech światopoglądu J. Śniadeckiego, która stanowiła podstawę krytyki feudalnego ustroju społecznego i feudalnego poglądu na świat,

Henryk Machel: "Przestępczość młodocianych mężczyzn w Bydgoszczy w latach 1964 - 1968 w świetle statystyki więziennej". Artykuł dotyczy problemu przestępczości wśród młodocianych mężczyzn. Jest to zjawisko towarzyszące procesowi urbanizacji badanego środowiska,

Jerzy Sawicki: "Lenin o filozoficznych przesłankach rewizjonizmu". Jest to próba analizy poglądów W. Lenina na źródła i istotę rewizjonizmu filozoficznego, będącego jedną z ideologicznych form infiltracji burżuazyjnej ideologii w ruchu robotniczym,

Henryk Skibiński: - "Socjologiczna koncepcja sekty religijnej". Autor omawia istotę sekty religijnej jako specyficznej grupy społecznej,

Janusz Sztumski: "Praca i zadowolenie". Autor przeprowadza analizę czynników określających zadowolenie z pracy. Autor w oparciu o badania przeprowadzone w Polsce i w innych krajach ukazuje potrzeby uwzględniania w pracy zarówno psychologicznych, jak i socjologicznych aspektów omawianego problemu,

Zygmunt Wiatrowski: "Problem świadomości w ujęciu Lenina". Problem dotyczy świadomości, pojmowanej jako kategoria filozoficzna,

Herbert Wilczewski: "Socjologiczne aspekty działalności organizacji polonijnych w robotniczej dzielnicy Gdańsk -

Siedlce w latach 1918-1939". Autor przedstawił odrębność i specyfikę robotniczej dzielnicy Wolnego Miasta Gdańska, jej cechy regionalne oraz szczególną rolę młodej inteligencji w łączeniu się z ogólnopolską kulturą narodową.

Prace Komisji Filozofii i Socjologii, II, red. prof.dr hab. Janusz Sztumski, Warszawa - Poznań 1972, streszczenie angielskie:

Henryk Bednarski:- "Przyczynek do rozważań na temat przemian społecznej roli inteligencji na wsi". Autor przedstawił rozważania na temat tworzenia się inteligencji na wsi polskiej i zachodzących w niej przeobrażeń,

Edmund Fryckowski: - "Jan Śniadecki o filozoficzno-naukowym aspekcie przewrotu kopernikowskiego". Autor omawia znaczenie filozoficzno-naukowe heliocentryzmu Kopernika w interpretacji Jana Śniadeckiego, zarówno w aspekcie zmatematyzowanej teorii astronomii, jak i filozoficzno-światopoglądowym,

Janusz Goćkowski: "Normy i oceny moralne a dyrektywy i metody socjotechniki". Jest to próba przedstawienia sposobu w jakiej ideologie i strategii polityczne wyznaczają zasady doboru i stosowania dyrektyw i metod socjotechniki do przestrzeganych norm i stosowanych ocen moralnych,

Alojzy Lemański: "Z problemów upowszechniania sztuki w szkołach podstawowych i placówkach kulturalnych". Są to wyniki badań obecnej sytuacji w przygotowaniu zawodowym i zatrudnieniu pracowników upowszechniających sztukę w szkołach podstawowych i placówkach kulturalno-oświatowych w Bydgoszczy i powiecie bydgoskim,

Henryk Machel: - "Grupa rówieśniczo-koleżeńska młodocianych jako środowisko kryminogenne". Problem dotyczy niektórych aspektów powstawania młodocianych grup rówieśniczo-koleżeńskich i form spędzenia czasu wolnego, sprzyjającego przestępczości,

Józef Pawlak: - "Jerzy Plechanow jako krytyk rewizjonizmu filozoficznego". W artykule znajdujemy omówienie krytyki rewizjonizmu filozoficznego przez J.Plechanowa i jego roli w podważeniu wpływu koncepcji rewizjonistycznych w międzynarodowym ruchu robotniczym,

Jerzy Sawicki: - "Ewolucjonizm spirytualistyczny wobec problemów rozwoju". Autor podjął próbę marksistowskiej analizy i krytyki spirytualistycznej koncepcji rozwoju występującej na

gruncie współczesnego neofinalizmu,

Janusz Sztumski: "Filozoficzne i społeczne aspekty pracy ludzkiej". Artykuł zawiera skrótkowe przedstawienia rozwoju poglądów na materialną wartość pracy ludzkiej.

Prace Komisji Filozofii i Socjologii, III, red. prof. dr. hab. Janusz Sztumski, Warszawa - Poznań 1973, streszczenie angielskie;

Henryk Bednarski: "Przemiany wiejskiej społeczności lokalnej w Polsce XIX i XX wieku". Artykuł przedstawia zapoczątkowany, a w niejednym wypadku zaawansowany, proces profesjonalizacji zawodu związanego z produkcyjną działalnością na wsi, który przebiega od tradycyjnego chłopca w kierunku zawodu rolnika,

Stanisław Czajka: "Socjologiczne i pedagogiczne aspekty społeczno-wychowawczych funkcji socjalistycznego przedsiębiorstwa przemysłowego". Autor omawia zespół czynników wywierających wpływ w socjalistycznym przedsiębiorstwie przemysłowym na harmonijny rozwój jego funkcji społeczno-wychowawczych,

Edmund Fryckowski: "Poglądy Jana Śniadeckiego na rewolucję społeczną". Autor ukazuje, z jednej strony negatywną postawę J. Śniadeckiego wobec rewolucji, a z drugiej - przedstawiony przez niego materiał argumentacyjny prowadzi czytelnika do moralnej aprobaty rewolucyjnych form walki,

Janusz Klimiński: "Aktywność kulturalna Inowrocławskich Zakładów Sodowych". Jest to próba przedstawienia zagadnień związanych z czasem wolnym od pracy, na podstawie badań przeprowadzonych w zakresie kultury i sportu oraz wypoczynku wśród pracowników wskazanego w tytule zakładu pracy,

Alojzy Lemański: "Stan upowszechniania wiedzy na temat sztuk plastycznych wśród absolwentów szkół średnich". Są to wyniki badań przeprowadzonych wśród młodzieży z zakresu posiadanych wiadomości o budowie dzieła, rozumienia związku sztuk plastycznych z codzienną działalnością człowieka, orientacji kulturalnej oraz rozwijania własnych upodobań artystycznych,

Janusz Sztumski: "Uwagi metodologiczne na temat konfliktów w miejscu pracy". Autor omawia społeczną sferę i uwarunkowanie konfliktu w miejscu pracy oraz związek konfliktu w

pracy wynikający z występowania dwoistej roli ludzi pracy - jako współwłaścicieli środków produkcji i pracowników najemnych,

Zbigniew Węgierski: "Badania socjologiczne internatu".

Jest to próba uzasadnienia potrzeby badania społecznej i zarazem selekcyjnej oraz opiekuńczej funkcji internatu jako instytucji wychowawczej,

Zygmunt Wiatrowski: "Psycho-społeczne aspekty niepowodzeń szkolnych pracujących". Problem dotyczy rozmiarów oraz przyczyn niektórych zjawisk i niedomagań szkoły dla pracujących,

Prace Komisji Filozofii i Socjologii, IV, red. prof. dr. hab. Janusz Sztumski, Warszawa - Poznań 1975 r., streszczenie angielskie, prace w druku;

Henryk Bednarski: "O niektórych problemach pracy i życia kobiet wiejskich",

Eugeniusz Bielicki: "Dzieciobójstwo w świetle osobowościowych i społecznych uwarunkowań",

Edmund Fryckowski: "Jan Śniadecki w walce ze stereotypem encyklopedystów w sprawie upadku Polski",

Alojzy Lemański: "Motywacje uczniów w dokonywaniu wyboru średniej szkoły plastycznej /sprawozdanie z badań/",

Henryk Machel: "Niektóre socjologiczne aspekty zbiorowych zgwałceń",

Jerzy Sawicki: "Zasada teologiczna w metodologii Kanta",

Janusz Sztumski: "Autorytet i prestiż kierowania w zakładzie pracy",

Zygmunt Wiatrowski: "Sprawność umysłowa uczniów szkół dla pracujących i jej uwarunkowanie społeczne".

W omawianym okresie Członkowie Komisji ogłosili również 78 referatów popularno-naukowych w różnych instytucjach i zakładach pracy.